

Fa. v.d. Meulen & Zn. Beschuitfabriek „De Volharding” Hallum

De Friese beschuitfabriek „De Volharding” is opgericht in 1910, enkele jaren na de bekende Zaanse beschuitfabriek Hille. Net als Hille leverde hij alleen aan bakkers. Hille heeft het uiteindelijk moeten afleggen tegen Hooimeijer en Bolletje, die goedkopere beschuit aan de supermarkten leverden. Van der Meulen heeft het wel volgehouden en bestaat nog steeds.

Van der Meulen heeft in tegenstelling tot Verkade en Hille tot in de vijftiger jaren alleen de regionale markt bedient. Toen in 1949 brood en beschuit eindelijk niet meer op de bon waren moest Van der Meulen het opnemen tegen de regionale concurrent Turkstra in Leeuwarden. Van der Meulen begon te adverteren in de Leeuwarder Courant en vervolgens ook in andere noordelijke kranten. Maar dat was niet genoeg. Van der Meulen begon in 1959 met geschenken en bleef dat lang volhouden, eerst drinkbekers, daarna een theeservies, bestek, huishoudtextiel, en een wedstrijd waarmee TV's te winnen waren, en tenslotte na de periode van relatieve armoede na de oorlog waarin vakanties voor de meeste kinderen niet weggelegd waren, met bij elkaar te sparen gratis vakanties in kindervakantiekampen, waarmee landelijk geadverteerd werd. Dat werd een succes en het bedrijf breidde fors uit, maar tegen het geweld van “Ik wil bolletje” was geen kruid gewassen. Van der Meulen veroverde uiteindelijk de Nederlandse markt met een geheel nieuw luxe product, de befaamde Melba Toast. Het bedrijf is nog steeds in de supermarkt te vinden met beschuit, toast en zoutjes.

Alléén bij Uw bakker

de betere beschuit

Vraag Uw leverancier naar het boekje
„KABOUTER PUNTMUTS”
Een aardige verrassing voor Uw kinderen.
In ieder pak v. d. Meulen beschuit is een album-
plaatje voor dit boek bijgepakt.

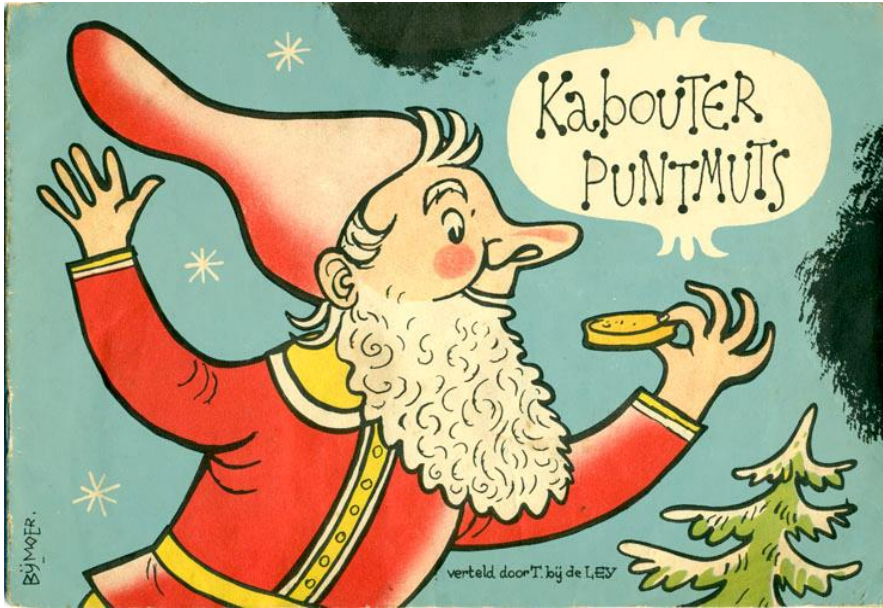
In 1951 werd de concurrentie ook te lijf gegaan met een plaatjesalbumpje, een goedkoop plakboek met slappe kافت met een kabouterverhaaltje van de onbekende auteur T. bij de Ley. De illustraties zijn van de toen nog niet zo bekende illustrator en ontwerper Wim Bijmoer, die daarna snel in grote kring bekend geworden is als illustrator van de boeken van Annie M.G. Schmidt. Met dit eerste boek werd eenmaal geadverteerd op 15 november 1951, verder beperkte Van der Meulen zich in de vele advertenties tot de geschenken.

Dit boek werd een succes en werd gevolgd door twee nieuwe delen over dezelfde kabouter Puntmuts – een naam die gestolen is van de in de veertiger jaren bekende Puntmuts-boeken van schrijfster Lien Bakker-Straatman met illustraties van de beroemde W.G. v.d. Hulst Jr. De volgende delen zijn geschreven

door dezelfde auteur, maar Bijmoer werd vervangen door een anonieme tekenaar met een heel andere penvoering.

Eind vijftiger jaren kwam Van der Meulen nog een keer met een slap album, getiteld “Opa Dribbel in het wilde westen”. Dit boekje is van een kleiner formaat, maar het is wel geschreven door een bekende auteur, Wim Meuldijk, die heel Nederland kent van Pipo de Clown. Het is geïllustreerd door de onbekende tekenaar R. Venema.

Dit was het laatste album van Van der Meulen.

MEUL01 – 03

De avonturen van kabouter Puntmuts

De avonturen van kabouter Puntmuts. Door T. bij de Leij. Fa. v.d. Meulen & Zn. Beschuitfabriek „De Volharding”, Hallum, (1951 e.v.)

1ste deel 17 pagina's, 25 plaatjes
Deel II 21 pagina's, 30 plaatjes
Deel III 28 pagina's, 30 plaatjes.

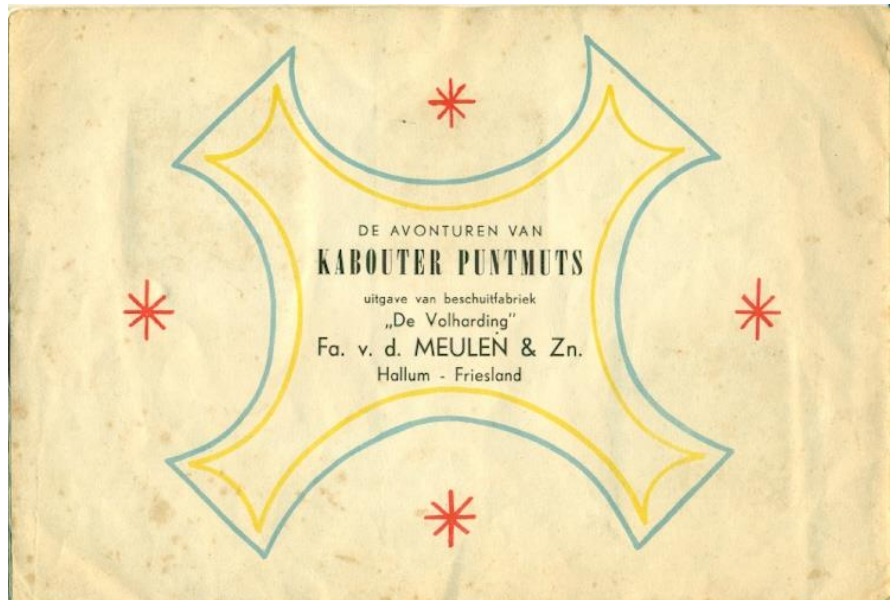
Prijs: 45 ct. met eerste 5 plaatjes

De drie boekjes hebben dezelfde omslag. Op het eerste is geen nummer vermeld. Op de volgende twee staat het deel midden boven op de voorkant.

Kenmerken

Geniete plakboekjes van 27 x 18 cm met slappe kaft. De titel staat ook groot op de eerste pagina. De achterkant is versierd met een soort kindertekening in viltstift, die vaak door kinderen "aangevuld" is. De tekst in een tamelijk grote letter geschikt voor kinderen beslaat de hele breedte van de oblong pagina's, wat weer minder geschikt is voor kinderen. De plaatjes zijn links of rechts in de tekst geplaatst, en in het eerste boekje ook boven de tekst. De tekst van het eerste boekje is kort en ruim gezet, die van het tweede is aanzienlijk omvangrijker met 4 pagina's meer en de pagina's zijn meer gevuld, en in het derde boekje zijn de pagina's weer minder gevuld maar het aantal pagina's is veel groter.

De omslagtekening en de plaatjes van het eerste boekje zijn gemaakt door de illustrator Wim Bijmoer (1914 – 2000), die vooral bekend is van het vele werk dat hij gedaan heeft voor de boeken van Annie M.G. Schmidt (o.a. Dikkertje Dap, Het schaap Veronica). Zijn signatuur staat op het eerste boekje. De plaatjes van de volgende twee zijn van een andere, onbekende illustrator. De plaatjes, met waterverf ingekleurde tekeningen, zijn ongesigneerd. De ongeveer vierkante plaatjes van circa 60 x 55 mm zijn op de voorkant genummerd.

Inhoud

De drie boekjes zijn geschreven door T. bij de Ley, wat wel op de voorkant van alle drie de boekjes vermeld is. Er zijn geen andere publicaties van deze auteur bekend.

Het eenvoudige eerste verhaal doet direct denken aan kabouter Piggelmee. De volgende twee zijn een stuk avontuurlijker. De vertelsels zijn niet onverdienstelijk, en de grootste verdienste is wel dat het niet om Van Nelle koffie draait en zelfs niet om de beschuit van Van der Meulen.

MEUL04

Op de Dribbel in het Wilde Westen

Op de Dribbel in het Wilde Westen.
Uitgave Van der Meulen Eier beschuit
Hallum, (195?)

36 pagina's met 35 plakplaatjes.

Prijs: 45 cent met eerste 3 plaatjes.

Op dit boekje, dat sowieso moderner aandoet, heeft Van der Meulen zijn bedrijfsstijl gemoderniseerd, en wordt flink uitgehaald met de "eier-beschuit" waar elke fabrikant aan mee moet doen in de slag om de beschuitmarkt die door "Bolletje eier-beschuit" ingezet is.

Kenmerken

Geniet plakboekje van 20 x 14 cm met slappe kaft. Op de achterkant staat een grote reclame voor de eierbeschuit van Van der Meulen. Dit boekje heeft op de eerste pagina een voorwoordje.

De tekst is verdeeld in korte stukjes van telkens een pagina. Alle pagina's zijn vol bedrukt, met in de linker bovenhoek een plaatje dat zodanig vrij gelaten is dat de tekst precies op de pagina past.

De plaatjes van hetzelfde formaat als in de vorige boekjes (60 x 55 mm) zijn ook weer ingekleurde pentekeningen. Nu zijn de plaatjes alleen op de achterkant genummerd en onder een plaatje is het nummer en een kort tekstfragment waar het bij hoort afgedrukt.

De schrijver Wim Meuldijk (1922 – 2007) wordt hier nog aangeduid als radiohoorspelschrijver. Dat plaatst dit boekje vóór de hoogtijdagen van Pipo de Clown, op TV uitgezonden van 1958 tot 1968. De tekenaar R. Venema, waarvan geen ander werk bekend is, wordt niet genoemd. Enkele plaatjes zijn gesigeneerd R.V. of R. VENEMA.

Inhoud

Dit verhaal is een echt Wild West avontuur, zoals zeer populair werd onder de iets oudere kinderen in de vijftiger jaren. Op de Dribbel en de kleinkinderen winnen een reis naar het Wilde Westen inclusief een huis daar nabij het arme stadje "Nomunnie". Onder het huis blijkt een goudmijn te liggen. Dat ontaardt in een geweldig avontuur met boeven, indianen en cowboys. De Pipo-toon is hier al merkbaar.

Op de Dribbel, de held van het Wilde Westen heeft zich pijlsnel naar huis gehaast, zijn kist tabak opengebroken en nu... rookt hij twee pijpen tegelijk. „Zozo“, zegt Opa: „Zijn jullie daar eindelijk! Prettig gevoel om weer thuis te zijn, hè! Indianen zijn aardig, maar op den duur wordt je doodmoe van dat ge„oef“! Er is overigens een telegram van de politie uit het Wilde Westen! Ze hebben Oempa en Antonio gevangen genomen en ze sturen hun per aangetekende post naar Holland.

Plaatje No. 1, waarop Opa Dribbel in zijn schuur in de tuin zit, waar hij ongestoord oude boeken met goudgedrukte letters kan bewaren en zijn pijpje met blaftabak kan roken

